

הבנה זו של מצוות התכלת מבוארת בדברי הגמרא במנחות (מ"ג ע"ב).
הגמרא מלמדת אותנו ש"תכלת דומה לים, ים דומה לרקיע ורקיע לכיסא
הכבוד" - הרי אנו רואים שהתכלת אמורה לחבר אותנו לכסא הכבוד, שנמצא
הרחק מעבר לתחום ההשגה שלנו. גם הדרך שאנו עושים בתודעתנו באמצעות
התכלת היא דרך של יציאה מגבולו ההשגה של האדם; הים הוא מקום עצום
שנראה לנו כחסר גבולות ובו אין לאדם יכולת להתקיים. הוא מקיף את היבשה
ומגדיר למעשה את האזור שבו אנחנו יכולים לגור ולחיות. דרך ההתבוננות בים
אנו אמורים להתבונן בשמים, שנמצאים מעבר לעולם ואליהם אנחנו אפילו לא
יכולים לעמוד בצורה ארעית כמו בים, ומכוחם עלינו להיזכר בכיסא הכבוד,
שנמצא מעל לנבראים כולם.

אמנם, החוט של תכלת שנצטוונו לשים בציצית לא נועד רק להזכיר לנו
שישנם גבהים שידנו אינה משגת אותם, אלא נועד להדריך אותנו כיצד יש
להתייחס לדברים כאלו; כיצד עלינו לנהוג כאשר ניתקל במהלך חיינו ברעיון או
במצב שלמראית עין אין לו שום הסבר או פתרון. מה עלינו לעשות כאשר
השכל שלנו נתקל בקיר אטום שאותו הוא אינו יכול לבקוע. תכליתה של
הציצית היא להביא אותנו לזכור את מצוות השם ואת העובדה שאלו מחייבות
אותנו בכל מצב - גם כאשר איננו מצליחים להבין את הדברים לאשורם.

על מנת להתמודד עם מצבים אלו אנו זקוקים לרב ולמורה דרך שינחה
אותנו. אנו צריכים דמות שנמצאת במקום גבוה יותר מזה שאנו עומדים בו על
מנת שזו תושיט לנו יד ותאפשר לנו לחצות את הנהר בביטחה.

חשוב לציין שהצורך הגדול ב"שימוש תלמידי חכמים" אינו פסק גם כשרבו
של האדם נפטר. גם כאשר הרב איננו נוכח אנו צריכים להיות מסוגלים להעלות
בדעתנו כיצד היה הרב נוהג וכיצד היה מתייחס למקרה שלפנינו.

עיקרון זה בדיוק עמד במרכז המחלוקת שחולל קורח. הוא ביקש לשלול את
הצורך בהסתמכות על הרב באומרו: "רַבְלְכֶם פִּי כְלִי־הַעֲדָה פֶּלֶם קְדָשִׁים וּבְתוֹכֶם
ה' וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְׂאוּ עַל־קְהַל ה'?" (במדבר ט"ז ג'). קורח טען שכל אחד ואחד
יכול לפסוק בעצמו ולפשוט לבד את ספקותיו ההלכתיים האישיים. הרי כל
העדה כולם קדושים, ובתוכם ה'! איזה מקום אפוא יש לדמות שנמצאת מעל
לאדם עם האדם עצמו ניחן בתכונות כה גדולות? האם אין לנו את הכלים

הבסיסיים להכריע במקרים של ספקות? ואם אכן אין לנו, כיצד יכולה דמותו של הרב לפצות את החסר? מה יש לרב שאין לנו?

קורח היה סבור שאם כלל ישראל יהיו דומים ל"טלית שכולה תכלת" יהיה להם את הכח לעסוק גם בדברים גבוהים ביותר. למעשה, טענה זו ביטאה גישה המאמינה שהתורה כולה יכולה להיות בתוך תחומו של האדם. הוא איננו זקוק לחוטים שיקשרו ויחברו אותו למציאות גבוהה יותר, רחוקה.

משה רבנו השיב לו שישנם דברים שמצד עצמם תמיד יהיו מעבר להישג ידו של האדם, והדרך היחידה לגשת אליהם בצורה נכונה היא לשזור חוט של תכלת - כלומר, לראות את הרב כמי שעומד מעלי ומסוגל להושיט לי יד ולמשוך אותי מעבר למקום שבו אני נמצא - ממש כשם שהחוט מושך את הטלית ומחבר אותה למקומות שנמצאים מחוץ לתחומה הפרטי.

את אותו רעיון אנו יכולים למצוא בדברי חז"ל (מועד קטן י"ז ע"א) שדרשו את הפסוק (מלאכי ב' ז'): "כִּי שִׁפְתַי כִּהֵן וְשִׁמְרוּ דְעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלְאָךְ ה' צְבָאוֹת הוּא": "אם דומה הרב למלאך ה' יבקשו תורה מפיו, ואם לאו אל יבקשו תורה מפיו".

מו"ר, הגאון ר' יעקב ויינברג, הסביר את העובדה שהגמרא משווה את הרב למלאך באופן הבא; מלאך הינו ישות רוחנית המבצעת את רצון ה' מבלי להתחשב בשיקולים אישיים כלשהם. יש לו רק מטרה אחת: לבצע את רצון ה'. תפקידו של המלאך הוא להיות שליח נאמן ולהעביר את רצון ה' כהווייתו על מנת להגשים אותו כאן בעולם התחתון.

כאשר בא אדם לבחור לו רב, יש עליו לבדוק האם הרב בעצמו מעביר את מה שהוא בעצמו למד מהרב שלו, או האם שינה את המסורת שקבל. אם זה אכן כך, והוא איננו משנה מהמסורת שקבל בעצמו, ניתן להניח שהמסורת שרבו מעביר אליו משתרעת בחזרה עד לתורת משה רבינו בעצמו.

על פי הדברים הנ"ל נוכל להוסיף שאל רב כזה אפשר להתייחס כאל מלאך, כלומר: כאל מי שנועד לתווך ביננו בין העולמות הרוחניים שמעלינו. רק מי ששומר נאמנה על רציפותה של המסורת יכול להיות חוליה בשרשרת המקשרת אותנו עד למעמד הר סיני עצמו.